

« numentis audient vocem ejus, et prodient omnes. » Boni sint, mali sint, audient vocem, et exient. Rumpentur omnia vincula inferorum : omne quod periit, imo perisse putatur, restituetur. Si enim Deus fecit hominem qui non erat, non potest reparare quod erat?

XV. Puto quia cum dicitur : Deus mortuos suscitaturus est, non res incredibilis dicitur : quia de Deo, non de homine dicitur. Magna res est quæ fiet, et incredibilis res est quæ fiet. Sed non sit incredibilis, quia vide qui facit. Ille dicitur quod suscitabit te, qui creavit te. Non eras, et es ; et factus, non eris? Absit, ne credas. Mirabilius aliquid fecit Deus, quando fecit quod non erat ; et tamen fecit quod non erat ; et non creditur reparaturus quod erat, ab eis ipsis quos fecit quod non erant? Hoc est quod rependimus Deo, qui non eramus, et facti sumus? Hoc illi rependimus, ut eum resuscitare quod fecit non posse credamus? Hæc est merces, quam illi reddit creatura sua? Ideo te feci, dicit tibi Deus, o homo, antequam esses, ut non mihi credas futurum te esse quod eras, qui potuisti esse quod non eras? Sed ecce, inquit, in sepulcro quod video, favilla est, cinis est, ossa sunt : et hoc item accipiet vitam, cutem, pulpas, carnem, et resurget? quid, favilla ista, ossa ista, quæ video in sepulcro? Vel in sepulcro vides favillam, vides ossa : in utero matris tuæ nihil erat. Hoc vides, vel favilla sunt, vel ossa sunt : tu antequam esses, nec favilla erat, nec ossa erant : et tamen factus es, cum omnino non esses : et non credis, quia ossa ista, (quoquo modo sunt, qualiacumque sunt, sunt tamen) recipient formam quam habebant, cum tu acceperis quod non habebas? Crede : quia si credideris hoc, tunc suscitabitur anima tua. Etsi suscitabitur anima tua nunc ; « Veniet hora, et nunc est : » tunc bono tuo resurget caro tua, quando veniet hora, ut omnes qui sunt in monumen-

tis, audiant vocem ejus, et prodeant. Non enim quia audis et prodis, jam gaudere debes : audi quod sequitur : « Qui bona egerunt, in resurrectionem vitæ : qui autem » mala egerunt, in resurrectionem judicii⁴. » Conversi ad Dominum, etc.

SERMO CXXVIII².

De verbis Evangelii Joan. v. *Si ego testimonium perhibeo de me, etc.* deque verbis Apostoli, Galat. v. *Spiritu ambulate, et concupiscentias carnis ne perfeceritis. Caro enim concupiscit, etc.*

I. AUDIVIMUS verba sancti Evangelii, et hoc potest aliquem permovere, quod ait Dominus Jesus : « Si ego » testimonium perhibeo de me, testimonium meum non » est verum³. » Quomodo ergo non est verum testimonium veritatis? Nonne ipse est qui dixit : « Ego sum via, » et veritas, et vita⁴? » Cui ergo credendum est, si veritati non est credendum? Profecto enim non vult credere nisi falsitati, qui non eligit credere veritati. Dictum est ergo hoc secundum ipsos, ut sic intelligas, et ex his verbis hunc sensum concipias. « Si ego testimonium perhibeo » de me, testimonium meum non est verum, » id est, sicut putatis. Ille enim noverat verum esse de se testimonium suum : sed propter infirmos, propter incredulos, propter non intelligentes, sol lucernas quærebat. Fulgorem quippe solis lippitudo eorum ferre non poterat.

II. Ideo quæsitus est Joannes, qui testimonium per-

¹ Joan. v, 29. — ² Alias XLII, de verbis Domini. — ³ Joan. v, 31. — ⁴ Id. xiv, 6.

hiberet veritati : et audistis quid ait : « Vos venistis ad » Joannem. Ille erat lucerna ardens et lucens, et vos vo- » luistis exultare ad horam in lumine ejus¹. » Lucerna ista ad illorum confusionem parata est, quia de hoc dictum est ante tantum tempus in Psalmis : « Paravi lucernam » Christo meo. » Ut quid lucernam soli? « Inimicos ejus » induam confusione : super ipsum autem florebit sancti- » ficatio mea². » Denique hinc sunt confusi quodam loco per ipsum Joannem, quando dixerunt Domino Judæi : « In qua potestate ista facis? Dic nobis. » Quibus respon- dit : « Dicite mihi et vos : Baptismum Joannis de coelo » est, an ex hominibus? Audierunt et tacuerunt. Cogita- » verunt enim apud se cito : Si dixerimus, ab hominibus ; » lapidabit nos populus : quia Prophetam habent Joan- » nem. Si dixerimus, de coelo ; dicturus est nobis : Quare » ergo non credidistis ei³? » Quia Joannes perhibuit Christo testimonium. Angustati in cordibus suis quæ- tionibus suis, et illaqueati laqueis suis, responderunt : « Nescimus. » Quæ potuit alia vox esse tenebrarum? Rectum est quidem homini, ut quando nescit, dicat : Nescio. Quando autem scit, et dicit : Nescio : testis est contra se. Utique noverant excellentiam Joannis, et quia de coelo erat baptismum ejus : sed nolebant acquiescere cui testi- monium perhibuit Joannes. At ubi dixerunt : « Nescimus : » respondit eis Jesus : Nec ego dicam vobis in qua po- » testate ista facio. » Et confusi sunt, et impletum est : « Paravi lucernam Christo meo, inimicos ejus induam » confusione. »

III. Martyres nonne testes sunt Christi, et testimo- nium perhibent veritati? Sed si diligentius cogitemus, quando illi Martyres perhibent testimonium, ipse sibi perhibet testimonium. Ipse enim habitat in Martyribus,

¹ Psal. cxxxii, 17. — ² Luc. xx, 4-6. — ³ Joan. v, 33 et 35.

ut perhibeant testimonium veritati. Audi unum ex Mar- tyribus, ipsum apostolum Paulum : « Numquid experimen- » tum vultis accipere ejus, qui in me loquitur Christus¹? » Dum perhibet ergo testimonium Joannes, Christus sibi perhibet testimonium, qui habitat in Joanne. Perhibeat testimonium Petrus, perhibeat Paulus, perhibeant cæteri Apostoli, perhibeat Stephanus; ipse sibi perhibet testi- monium, qui habitat in omnibus. Ipse enim sine illis Deus est, illi sine illo quid sunt?

IV. De ipso dictum est : « Ascendit in altum, captiva- » vit captivitatem, dedit dona hominibus². » Quid est, « Captivavit captivitatem? Vicit mortem³. » Quid est, « Captivavit captivitatem? » Mortem procuravit diabo- lus, et ipse diabolus de morte Christi est captivatus. « Ascendit in altum. » Quid altius coelo novimus? Evi- denter et ante oculos Discipulorum suorum ascendit in coelum⁴. Hoc scimus, hoc credimus, hoc fatemur. Dedit dona hominibus. Quæ dona? Spiritum sanctum. Qui tale dat donum, qualis ipse est? Magna est enim misericordia Dei : donum dat æquale sibi; quia donum ejus Spiritus sanctus est, et unus Deus tota Trinitas, Pater, et Filius, et Spiritus sanctus. Quid nobis præstitit Spiritus sanctus? Apostolum audi : « Charitas Dei, inquit, diffusa est in » cordibus nostris⁵. » Unde tibi, o mendice, charitas Dei diffusa est in corde tuo? Quid, aut in quo charitas Dei diffusa est in corde humano? « Habemus, inquit, thesau- » rum istum in vasis fictilibus⁶? » Quare in vasis fictilibus? Ut eminentia virtutis sit Dei. Denique cum dixisset : « Chari- » tas Dei diffusa est in cordibus nostris : » ne putaret quisque a se sibi esse quod diligit Deum, continuo addidit : « Per Spi- » ritum sanctum, qui datus est nobis. » Ut ergo ames Deum,

¹ 2 Cor. xiii, 3. — ² Psal. lxxvii, 19. — ³ Ephes. iv, 8. — ⁴ Act. i, 9. — ⁵ Rom. v, 5. — ⁶ 2 Cor. iv, 7.

habitet in te Deus, et amet se de te, id est, ad amorem suum moveat te, accendat te, illuminet te, excitet te.

V. Lucta est enim in isto corpore : quoad vivimus, pugnamus ; quoad pugnamus, periclitamur : sed in his omnibus superamus, per eum qui dilexit nos¹. Pugnam nostram, modo cum Apostolus legeretur, audistis. « Omnis, inquit, Lex in uno sermone impletur, in eo quod est : Diliges proximum tuum sicut te ipsum². » Ista dilectio de Spiritu sancto est. « Diliges proximum tuum sicut te ipsum. » Prius vide si jam nosti diligere te ipsum ; et committo tibi proximum, quem diligas sicut te ipsum. Si autem nondum nosti diligere te ; timeo ne decipias proximum tuum sicut te. Si enim amas iniquitatem, non diligis te. Psalmus testis est : « Qui autem diligit iniquitatem, odit animam suam³. » Si autem odisti animam tuam, quid tibi prodest quia diligis carnem tuam ? Si odisti animam tuam, et diligis carnem tuam, resurget caro tua ; sed ut torqueatur anima tua. Ergo prius anima diligenda est, quæ Deo subdenda est, ut ordinem suum servitus ista custodiat, anima Deo, animæ caro. Vis serviat caro tua animæ tuæ ? Deo serviat anima tua. Debes regi, ut possis regere. Nam lucta ista tam periculosa est, ut si dimiserit rector, ruina sequatur.

VI. Quæ lucta ? « Si autem mordetis et comeditis invicem, videte ne ab invicem consumamini. Dico autem, spiritu ambulate⁴. » Apostoli verba dico, quæ modo recitata sunt de Epistola ipsius : « Dico autem, Spiritu ambulate, et concupiscentias carnis ne perfeceritis. Dico autem, Spiritu ambulate, et concupiscentias carnis⁵, non dixit : Ne habueritis : neque hoc dixit : Ne feceritis : sed, « Ne perfeceritis. » Quid sit autem

¹ Rom. viii, 37. — ² Galat. v, 14. — ³ Psal. x, 6. — ⁴ Galat. v, 15. — ⁵ Florus ad Galat. v.

hoc, adjuvante Domino, dicam ut potero : adestote, ut intelligatis, si Spiritu ambulatis. « Dico autem, Spiritu ambulate, et concupiscentias carnis ne perfeceritis. » Sequatur : ne forte aliquid, ut hoc quod hic obscurum est, in ejus sequentibus verbis facilius possit intelligi. Dixi enim, non frustra Apostolum noluisse dicere, « Concupiscentias carnis ne habueritis : » neque hoc saltem voluisse dicere, « Concupiscentias carnis ne feceritis : » sed dixisse, « Concupiscentias carnis ne perfeceritis. » Ipsam nobis luctam proposuit. In hoc prælio versamur, si Deo militamus. Quid ergo sequitur ? « Caro enim concupiscit adversus spiritum, spiritus autem adversus carnem. Hæc enim invicem adversantur, ut non ea quæ vultis, faciatis¹. » Hoc si non intelligatur, periculosissime auditur. Ideo sollicitus ne male homines intelligendo pereant, suscepi hæc verba Apostoli, adjuvante Domino, exponere Vestræ Charitati. Vacat nobis, matutina cœpimus, hora prandii non urget : ad istum diem, id est sabbatum, maxime hi adsolent convenire, qui esuriunt verbum Dei. Audite, et attendite, dicam quantum potero diligenter.

VII. Quid est hoc ergo quod dixi : Periculose auditur, si non intelligatur ? Multi concupiscentiis carnalibus et damnabilibus victi, committunt quæque facinora atque flagitia, et immunditiis tam pessimis volutantur, quæ turpe est etiam dicere ; et dicunt sibi ista verba Apostoli. Vide quid dixit Apostolus, « Ut non ea quæ vultis illa faciatis. » Nolo facere, cogor, compellor, vincor, facio quæ nolo² ; sicut ait Apostolus. « Quia caro concupiscit adversus spiritum, spiritus autem adversus carnem, ut non ea que vultis, illa faciatis. » Videtis quam periculose auditur, si non intelligitur. Videtis quemad-

¹ Galat. v, 17. — ² Rom. vii, 19.

modum pertineat ad officium pastoris, opertos fontes aperire, et aquam puram, innoxiam, sitientibus ovibus ministrare.

VIII. Noli ergo vinci, quando pugnas. Videte quale bellum proposuit, qualem pugnam, qualem rixam, intus, intra te ipsum, « Caro concupiscit adversus spiritum. » Si non concupiscit et spiritus adversus carnem, fac adulterium. Si autem spiritus concupiscit adversus carnem, luctam video, victum non video, pugna est. « Concupiscit caro adversus spiritum : » delectat adulterium. Fateor quia delectat. Sed « Spiritus concupiscit adversus » carnem : delectat et castitas. Ergo vincat spiritus carnem : aut certe non vincatur a carne. Adulterium tenebras quærit, castitas lucem desiderat, Quomodo vis innotescere, sic vive : quomodo vis hominibus innotescere, etiam præter oculos hominum sic vive ; quoniam qui fecit te, et in tenebris videt te. Quare laudatur castitas publice ab omnibus ? Quare non laudant adulterium nec adulteri ? « Qui ergo quærit veritatem, venit ad lucem ¹. » Sed delectat adulterium. Contradicatur, resistatur, repugnetur. Non enim non habes unde pugnes. Deus tuus est in te, Spiritus bonus datus est tibi. Et tamen permittitur ipsa caro concupiscere adversus spiritum, suggestionibus pravis et delectationibus genuinis. Fiat quod ait Apostolus : « Non regnet peccatum in vestro mortali corpore ². » Non dixit, Non sit. Jam est ibi. Quod ideo peccatum vocatur, quia merito peccati contigit. Non enim in paradiso caro concupiscebat adversus spiritum, aut erat ibi ista pugna, ubi pax erat sola : sed facta transgressione, posteaquam homo noluit servire Deo, et donatus est sibi, ut possit saltem possidere se ; sed ab eo possessus, a quo deceptus ; cœpit caro

¹ Joan. III, 21. — ² Rom. VI, 12.

concupiscere adversus spiritum. Et hoc in bonis concupiscit adversus spiritum : nam in malis non habet contra quem concupiscere. Ibi enim concupiscit adversus spiritum, ubi est spiritus.

IX. Quod enim ait : « Caro concupiscit adversus spiritum, et spiritus adversus carnem, » noli putare spiritui hominis tantum datum. Spiritus Dei est qui pugnat in te adversus te, adversus illud quod est in te contra te. Noluisti enim stare ad Dominum ; cecidisti, fractus es ; quomodo vas quando de manu hominis cadit in terram, fractus es. Et quia fractus es, ideo adversus es tibi, ideo es contra te. Nihil sit in te contra te, et integer stabis. Nam ut noveris ad Spiritum sanctum hoc officium pertinere ; alio loco dicit Apostolus : « Si enim secundum » carnem vixeritis, moriemini : si autem spiritu facta » carnis mortificaveritis, vivetis ¹. » In his verbis jam extollebat se homo, quasi spiritu suo facta carnis possit mortificare. « Si secundum carnem vixeritis, moriemini : » si autem spiritu facta carnis mortificaveritis, vivetis. » Expone nobis, Apostole, quo spiritu. Habet enim et homo spiritum ad naturam propriam pertinentem quo homo est. Homo enim constat ex corpore et spiritu. Et de ipso spiritu hominis dictum est. « Nemo scit quæ » sunt hominis, nisi spiritus hominis qui in ipso est ². » Video ergo et ipsum hominem habere spiritum suum pertinentem ad naturam suam, et audio te dicentem : « Si » autem spiritu facta carnis mortificaveritis, vivetis. » Quæro quo spiritu : meo, an Dei ? Audio enim verba tua, et adhuc ambiguitate promoveor. Spiritus enim cum dicitur, et hominis est aliquando, et pecoris spiritus dicitur, sicut scriptum est, per diluvium mortuam esse omnem carnem, quæ habebat in se spiritum vitæ ³. Ac

¹ Rom. VIII, 13. — ² 1 Cor. II, 11. — ³ Gen. VI, 17, et VII, 27.

per hoc et pecoris spiritus dicitur, et hominis spiritus dicitur. Aliquando et ventus spiritus dicitur, sicut habetur in Psalmo: « Ignis, grando, nix, glacies, spiritus » tempestatis¹. » Cum ergo multis modis dicatur spiritus, quo spiritu dixisti, o Apostole, facta carnis mortificanda: meo, an Dei? Audi quod sequitur, et intellige. Sublata est quaestio sequentibus verbis. Cum enim dixisset: « Si » autem spiritu facta carnis mortificaveritis, vivetis: » continuo addidit, Quotquot enim Spiritu Dei aguntur, » hi filii sunt Dei². » Agis, si agaris; et bene agis, si a bono agaris. Ergo quod dixit tibi: « Si spiritu facta carnis » mortificaveritis, vivetis; » et ambiguum tibi erat de quo spiritu dixerat, in sequentibus verbis intellige praepceptorem, agnosce Redemptorem. Etenim ille Redemptor tibi Spiritum dedit, quo mortifices facta carnis³. Quotquot enim Spiritu Dei aguntur, hi filii sunt Dei. Non sunt filii Dei, si non aguntur Spiritu Dei. Si autem Spiritu Dei aguntur, pugnant: quia magnum habent adiutorem. Non enim Deus sic nos spectat pugnantem, quomodo spectat populus Venatores. Populus Venatori favere potest, periclitantem adjuvare non potest.

X. Sic ergo et hic, « Caro concupiscit adversus spiritum et spiritus adversus carnem. » Et quid est, » Ut non » ea quae vultis, faciatis? » Hic enim periculum est mali intellectoris. Sit nunc officium qualiscumque expositoris. » Ut non ea quae vultis, faciatis. » Attendite sancti quicumque pugnat. Praeliantibus loquor. Intelligunt qui pugnant: non me intelligit qui non pugnat. Nam qui pugnat, non dico intelligit me, sed praeventit me. Quid vult homo castus? ut nulla omnino surgat in membris ejus concupiscentia adversaria castitati. Pacem vult,

¹ Psal. cxxviii, 8. — ² Rom. viii, 13, 14. — ³ Hinc incipiebat Tractat. de pugna animae, olim in tom. 9.

sed nondum habet. Quando enim ad illud ventum fuerit, ubi nulla omnino exurgat concupiscentia adversanda, nullus erit hostis cum quo luctemur; nec expectatur ibi victoria, quia de hoste jam victo triumphatur. Audi ipsam victoriam, ipso Apostolo dicente, « Oportet » corruptibile hoc induere incorruptionem, et mortale » hoc induere immortalitatem. Cum autem corruptibile » hoc induerit incorruptionem, et mortale hoc induerit » immortalitatem; tunc fiet sermo qui scriptus est: » Absorpta est mors in victoriam. » Audi voces triumphantium: « Ubi est, mors, contentio tua? Ubi est, mors, » aculeus tuus¹? » Percussisti, vulnerasti, dejecisti: sed vulneratus est pro me, qui fecit me. O mors, o mors, vulneratus est pro me, qui fecit me, et de morte sua vicit te. Et tunc triumphantes dicturi sunt, « Ubi est, mors, contentio tua? Ubi est, mors, aculeus tuus? »

XI. Modo autem, quando caro concupiscit adversus spiritum, et spiritus adversus carnem, contentio mortis est: non quod volumus facimus. Quare? Quia volumus ut nullae sint concupiscentiae, sed non possumus. Velimus nolimus, habemus illas: velimus nolimus, titillant, blandiuntur, stimulant, infestant, surgere volunt. Premuntur, nondum extinguuntur. Quandiu caro concupiscit adversus spiritum, et spiritus adversus carnem. Numquid hoc etiam cum mortuus fuerit homo? Absit. Deponis carnem, quomodo tecum trahis concupiscentias carnis? Sed si bene pugnasti, recipis ad quietem. De qua quiete coronandus es, non damnandus: ut postea perducaris ad regnum. Ergo quandiu hic vivitur, fratres, sic est, sic et nos qui senuimus in ista militia, minores quidem hostes habemus: sed tamen habemus. Fatigati sunt quodam modo hostes nostri jam etiam per

¹ 1 Cor. xv, 53-55.

ætatem : sed tamen etiam fatigati non cessant qualibuscumque motibus infestare senectutis quietem. Acrior pugna juvenum est : novimus eam, transivimus per eam. « Caro ergo concupiscit adversus spiritum, et spiritus » adversus carnem ; ut non ea quæ vultis, faciatis. » Quid enim vultis, o sancti, o boni præliatores, o fortes milites Christi? quid vultis? Ut non sint omnino concupiscentiæ malæ. Sed non potestis. Exercete bellum, sperate triumphum. Modo enim interim pugnatur. « Caro concupiscit adversus spiritum, et spiritus adversus carnem ; ut non ea quæ vultis, faciatis : » id est, ut omnino nullæ sint concupiscentiæ carnis.

XII. Sed facite quod potestis ; quod ait ipse Apostolus alio loco, quod commemorare jam cœperam : « Non regnet peccatum in vestro mortali corpore, ad obediendum » desiderii ejus¹. » Ecce quod nolo ; mala desideria surgunt : sed noli obedire. Arma te, sume instrumenta bellorum. Præcepta Dei, arma tua sunt. Si bene me audis, et ex eo quod loquor, armaris. « Non, inquit, regnet peccatum in » vestro mortali corpore. » Quandiu enim portatis mortale corpus, pugnat contra vos peccatum : sed non regnet. Quid est, non regnet? Id est, ad obediendum desiderii ejus. Si cœperitis obedire, regnat. Et quid est obedire, nisi ut exhibeatis membra vestra arma iniquitatis peccato? Nihil hoc doctore præclarius. Quid vis jam ut exponam tibi? Fac quod audisti. Non exhibeas membra tua arma iniquitatis peccato. Dedit tibi Deus potestatem per Spiritum suum, ut membra tua teneas. Surgit libido, tene tu membra : quid factura est quæ surrexit? Tu tene membra : noli exhibere membra tua arma iniquitatis peccato : noli armare adversarium tuum contra te. Tene pedes, ne eant ad illicita. Libido surrexit,

¹ Rom. vi, 12.

tene tu membra : tene tu manus ab omni scelere : tene tu oculos, ne male attendant : tene aures, ne verba libidinis libenter audiant : tene totum corpus, tene latera, tene summa, tene ima. Quid facit libido? Surgere novit, vincere non novit. Surgendo assidue sine causa, discit et non surgere.

XIII. Redeamus ergo ad verba, quæ obscura de Apostolo proposueram, et plana jam esse videbimus. Hoc enim proposueram, quod non dixit Apostolus, « Spiritu ambulate, et concupiscentias carnis ne habueritis : » quia necesse est ut habeamus illas. Quare ergo non dixit : Concupiscentias carnis ne feceritis? Quia facimus eas ; concupiscimus enim. Ipsum concupiscere, facere est. Sed ait Apostolus : « Jam non ego operor illud, sed » quod habitat in me peccatum¹. » Ergo quid tibi cavendum est? Hoc sine dubio, ne perficias. Surrexit libido damnabilis, surrexit, suggestit : non audiatur. Ardet, non se compescit, et velles ut non arderet. Et ubi est, « Ut non ea quæ vultis, faciatis? » Noli dare membra. Ardeat sine causa, et consumit se. In te ergo fiunt ipsæ concupiscentiæ. Fatendum est, fiunt. Ideo dixit, « Ne perfeceritis. » Sed non perficiantur. Decrevisti facere, perfecisti. Perfecisti etenim, si decernas faciendum esse adulterium, et ideo non facias, quia locus non est inventus, quia opportunitas non datur, quia forte illa casta est, de qua videris esse commotus : ecce jam illa casta est, et tu adulter es. Quare? Quia perfecisti concupiscentias. Quid est, perfecisti? In animo tuo faciendum esse adulterium decrevisti. Jam, quod absit, si et membra fuerint operata, in mortem devolutus es.

XIV. Suscitavit Christus mortuam in domo filiam Archisynagogi². In domo erat, elata nondum erat. Sic

¹ Rom. vii, 17. — ² Marc. v, 41.

est homo qui flagitium decrevit in corde : mortuus est, sed intus jacet. Si autem usque ad membrorum perpetrationem pervenerit, elatus est foras. Sed et juvenem filium viduæ suscitavit Dominus, quando extra portam civitatis mortuus efferebatur ¹. Sic ergo audeo quid dicere : Decrevisti in corde tuo, si te revocaveris ab actu tuo, sanatus eris antequam perpetres. Si enim egeris in corde tuo poenitentiam, quia rem malam, et scelestam, et flagitiosam damnabilemque decreveras ; ibi ubi mortuus jacebas intus, sic intus surrexisti. Si autem perfece- ris, jam foras elatus es : sed habes qui tibi dicat : Juve- nis, tibi dico, surge. Etiam si perpetrasti, poeniteat te, de proximo redi : noli in sepulcrum venire. Sed et hic mihi tertius mortuus est, qui etiam perductus est ad sepulcrum. Jam supra se habet consuetudinis pondus, mo- les eum terrena multum premit. Multum enim exercita- tus est in flagitiis, consuetudine sua nimia prægravatur. Clamat et Christus : « Lazare, prodi foras ². » Homo enim pessimæ consuetudinis jam putet. Merito ibi Chris- tus clamavit : nec solum clamavit, sed magna voce cla- mavit. Ad Christi enim clamorem etiam tales, licet mortui, licet sepulti, licet putentes, resurgent tamen et ipsi, resurgent. De nullo enim jacente desperandum est sub tali suscitatore. Conversi ad Dominum, etc.

¹ Luc. vii, 12. — ² Joan. xi, 43.

SERMO CXXIX ¹.

De verbis Evangelii Joan. v. *Scrutamini Scripturas, in quibus putatis vos vitam æternam habere, etc.*
Contra Donatistas.

I. Ad Evangelicam lectionem, quæ recens sonuit in auribus nostris, advertat Charitas Vestra, dum pauca loquimur quæ Dominus donat. Ad Judæos Dominus loquebatur Jesus, et dicebat eis : « Scrutamini Scripturas, » in quibus putatis vos vitam æternam habere, ipsæ tes- » timonium perhibent de me. » Deinde post paululum : « Ego, inquit, veni in nomine Patris mei, et non acce- » pistis me : si alius venerit in nomine suo, illum acci- » pietis. » Deinde post paululum, « Quomodo potestis » mihi credere, gloriam ab invicem expectantes, et glo- » riam quæ a Deo solo est, non quærentes ? » Ad extre- » mum ait : « Non ego vos accuso apud Patrem : est qui » vos accusat Moyses, in quem vos speratis. Si enim » crederetis Moysi, crederetis forsitan et mihi : de me » enim ille scripsit. Cum autem verbis illius non creditis, » quomodo potestis mihi credere ? » Ad hæc proposita nobis divinitus, ex ore lectoris, sed ministerio Salvatoris, audite pauca non numeranda, sed appendenda.

II. Nam ista omnia facile est intelligere de Judæis. Sed cavendum est, ne cum illos nimis attendimus, a nobis oculos auferamus. Discipulis enim suis Dominus loquebatur : et utique quod illis loquebatur, et nobis pos-

¹ Alias xl.v, de verbis Domini. — ² Joan. v, 39-47.